

Homenatge a Leopoldo Gil Nebot

Jordi Bonet Armengol

Acadèmic de número. jordibonetar@coac.cat

El 5 d'octubre de 1921 naixia a Barcelona, al carrer Muntaner 392, Leopoldo Gil Nebot, tercer fill i primer noi dels esposos Leopoldo Gil Llopart i Elisa Nebot Torrens.

Dos anys més tard, prematurament, la mort del pare deixava orfes els tres fills amb la mare en una situació econòmica difícil que provocà un canvi del nivell de vida de la família, de la que generosament se'n feu càrrec el germà gran de la mare, "el tío Paco", l'arquitecte Francisco de Paula Nebot Torrens, qui contribuiria que se sentís que vivia amb tota normalitat, sense cap trauma per no haver pogut conèixer el propi pare. Així fou com s'iniciaria la vida i els primers passos d'una família burgesa catalana acomodada, que residia al passeig de Gràcia barceloní. I així, aquest fill va viure el suport de la mare i les dues germanes amb l'ambient familiar de l'àvia i els oncles que l'ajudaren a sentir-se protegit per créixer feliç i sense gaires preocupacions amb els deu cosins formant part d'una família ben avinguda.

És important assenyalar que un petit accident a la mà li portà una deformació del polze dret, que malgrat tot no li causà cap trauma i que li resultà com un sovintejat divertiment. En conjunt, passà la infància "com a reietó de la casa" i l'adolescència a l'escola dels Escolapis del carrer Diputació, com bona part de la mainada de la burgesia barcelonina. Pel juny de 1929 celebrà la Primera Comunió preparat per la monja Lluïsa Bonet, de les Esclaves del Sagrado Corazón, cosina germana del meu pare, sense que connectéssim. I això no fou fins a la Universitat, a partir dels dos cursos de Ciències Exactes necessaris per ingressar a l'Escola d'Arquitectura, amb el meu pas per la Congregació Mariana Menor i Major, que dirigia el Pare Vergés. Allí es publicava la revista *Ancora*, per la qual Leopoldo Gil Nebot va demanar-me d'escriure algun article sobre arquitectura. Vaig col·laborar-hi, entre altres temes, sobre el monestir de Sant Jeroni de la Murtra, situat a la part alta de Badalona. Així començà una bona relació i amistat amb un company d'Arquitectura, que perdura des de l'any 1940.

Leopoldo Gil Nebot guarda els records i lligams familiars dels seus avantpassats, els Gil, empresaris catalans a l'Europa del segle XIX, en relació a la important donació de l'oncle Pau Gil a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, com també de l'Exposició Universal de Barcelona de l'any 1929, amb petits detalls com l'impacte de rebre el regal d'una bicicleta. És una època, la dels "Feliços vint", que va des de la finca familiar de can Catà, a Cerdanyola, a passar unes setmanes a Caldetes, amb un accident seriós de bicicleta, o uns dies a Argentona o al Delta de l'Ebre.

En els anys trenta, passa estius a Cerdanyola, lloc d'estiuejants de notable importància social barcelonina i on hi visqué tot sovint l'activitat d'aclarir el bosc de can Catà i d'anar amb bicicleta. A Barcelona tenia un dormitori –estudi amb una taula de despatx procedent del pare, amb un seient giratori i una llibreria– i un balcó al passeig de Gràcia; l'alegria que regnava a la família expressava clarament la frase: érem "pobrets i alegrets", malgrat que els fets que vivia la ciutat anaven preludejant la tragèdia que s'iniciaria amb la Guerra Civil. Culturalment, alternava la lectura del *TBO* i el

Patufet amb les novel·les de Salgari i, a partir dels 12 anys, de Juli Verne. També, el fet del despatx d'arquitecte de l'oncle, el tio Paco, amb els delineants, l'anirien inclinant a manifestar la seva predisposició a estudiar arquitectura.

«Tu que voldràs ser quan siguis gran?» li preguntà un dia un acreditat dibuixant i aquarel·lista, Joan Llaverias, que visitava l'escola. La resposta fou ben clara, i del comentari que rebé se'n recorda plenament: «Pensa noi, que l'arquitecte ha de saber dibuixar bé, sinó és un paleta». Es un fet que explica entre els seus records, afirmant que aquest consell l'ha acompanyat tota la vida. Certament en el dibuix obtingué excel·lents, en contrast amb un deficient progrés en matemàtiques. Altrament, s'afilià com corresponia a la seva fe i edat, com “avantguardista” que era, on els adolescents, com a creients, s'iniciaven en aquella època en la vida ciutadana.

El pas de la Guerra Civil sortosament no li provocà cap contratemps i per evitar la possible incorporació a files passà un examen i entrà com a delineant, al “Comissariat d'armaments” on fou per tant militaritzat en funció de Treballs Gràfics a finals de 1938, i fins al 25 de gener de 1939.

Com a resum de l'experiència viscuda escriu en els seus records: «em queda el record positiu de la unió familiar, del que és la realitat de l'odi i la violència; com del passar gana, canviar una màquina d'escriure per un litre d'oli, i el que és la Providència Divina».

Als 17 anys la seva vida es converteix en uns plantejaments que passen d'un fervor patriòtic a un de religiós amb la futura preparació per esdevenir arquitecte. Ingressà a la OJE (Organización Juvenil Española) i participà en algunes manifestacions patriòtiques; el 2 de maig montà un obelisc de 15 m a la plaça de Catalunya i pel juny organitzà un campament a can Catà pels “flechas” de la OJE. El primer de desembre de 1939 proposà als seus companys «d'acompanyar-lo a dormir a la presó» per, amb pintura negra, exigir la destrucció de l'estàtua de la República del Cinc d'Oros; en formar-se un grup de persones provocà la intervenció d'un capità i soldats i la seva detenció i el pas d'una nit al calabós. Altrament, a la primavera de 1940 amb altres companys anaren a peu a Montserrat, on arribaren de nit i plantaren la tenda a una placeta dels Misteris del Rosari, tot pujant i baixant per la via del Cremallera.

De 1942 a 1948, mentre estudiàvem a l'Escola d'Arquitectura, on jo vaig ingressar un curs més tard, recordo la seva simpatia, que acompanyava l'espera entre classes, jugant hàbilment a la “xapeta” amb el dit esgarrat. Altrament, fou delegat de curs i més endavant del SEU (Sindicato Español Universitario) sense cap altra actuació que l'acadèmica.

Poc després d'entrar a la Congregació, l'ingrés a l'Opus Dei d'uns congregants motivaren uns malentesos que s'aclariren amb el pas del temps. Cal, doncs, ressaltar l'afirmació de Leopoldo: «el que he rebut de l'Obra és continuació del que em donà el P. Vergés i la Congregació: la fe en Jesucrist, l'amor i devoció a la Mare de Déu, a l'Església, el Sant Pare i el magisteri». I afegir que alguns dels amics, en Jauregui i en Sobreroca, ingressaren a la Companyia de Jesús. En Sobreroca, abans de 1940, fundà una associació filatèlica que es convertí en una important oficina al passeig de Gràcia, fet que li obrí la porta a dedicar-se a la decoració i que als 20 anys, el 1942, en fos el director artístic i rebés diversitat d'encàrrecs d'amics, mentre seguia amb plena normalitat els sis cursos de l'Escola d'Arquitectura, en la que difícilment es sobrepassava els 10 alumnes per curs. Entre ells hi figuraven altres dos companys “fantasmas”, els destacats i excel·lents arquitectes, Xavier Busquets i Josep M. Bosch i Aymerich (+ 17-II-2015).

Un fet molt important que resolgué l'economia familiar fou l'adquisició l'any 1944 per l'Ajuntament de Barcelona de les pintures de la Col·lecció Gil. Una vintena de quadres, que des de 1919 el seu pare havia dipositat al Museu d'Art de Catalunya.

El 23 de juny de 1948 acabà la carrera que coronà un viatge d'estudis a Itàlia a finals de setembre. Aquella tardor, entre el grup d'amistats de joventut, nois i noies que assistien a festes i trobades, noces o celebracions religioses, com la novena de la Immaculada, per una coincidència d'assistir a unes noces a Tiana, apareix la presència de Francisca Cornet Cucurny. L'oferiment del seu cunyat per disposar de cotxe per viatjar amb una altra parella convidada, propicià que mútuament, al sentir més que simpatia i bona amistat, i ja amb el títol d'arquitecte, iniciessin el seu festeig el 12 de desembre de 1948.

Altrament, tot estudiant la carrera, l'activitat com a decorador amb la bona acollida rebuda empalmà amb uns encàrrecs com a arquitecte que li portaren a obtenir la confiança dels directius de La Caixa, on esdevindria col·laborador del seu arquitecte senyor Romaní, tot iniciant el camí del professorat a l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona per ingressar de professor després de guanyar les corresponents oposicions a Madrid l'any 1956.

Amb un peu per entrar en el futur al professorat de l'escola i l'experiència aconseguida en els encàrrecs de decoració, que anava obtenint gràcies als bons resultats demostrats, els ingressos econòmics possibilitaren l'adquisició d'un habitatge a Sant Gervasi –c. Monterols– i així celebrà les noces el 31 de maig de 1950 amb la missa matinal del P. Vergés i, tal com era costum en les famílies ben acomodades de l'època, un viatge a Mallorca i Madrid.

El primer fill vindria al món a Barcelona, com anirien arribant al llarg d'uns anys fins a nou, quatre nois i cinc noies, tot formant una gran família. De professor de projectes de 2n curs de l'Escola de Barcelona, n'esdevingué director (1969-1971) en moments difícils que superà favorablement. A destacar el seu ingrés a l'obra, l'Opus Dei i a la Fundació del Col·legi Major Monterols el 1949, amb la seva dedicació sempre eficaç i positiva en diversitat de iniciatives, com a arquitecte, professor i director, i amb una llarga dedicació a la nova Escola d'Arquitectura de Pamplona, que li feia passar setmanalment dues nits al tren, tot especialitzant-se en arquitectura hospitalària amb aportacions destacades. També, suportant i superant moments difícils de la salut i passar de nou fills amb tres nores i quatre gendres, dues dotzenes de néts i besnéts, tot portant com una doble vida entre Pamplona i Barcelona, amb el setmanal pas per can Catà, que de sempre li ha aportat benestar i l'aire pur de la serra de Collserola.

El seu ingrés a la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi el 1992 li aportaria un seguit d'anys de dedicació com a secretari general fins assolir amb ple reconeixement el lloc d'honor que ara celebrem.

Amb la seva bonhomia i un destacat sentit del bon humor arribà a les noces d'or amb viatge a Roma com un "madur i petit viatge de nuvis" malgrat l'inici de malaltia de Quica, la seva esposa.

I poc després, viatge al Congo per projectar-hi un hospital amb tota mena de sorpreses, canvi de segle i els 150 anys de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona.

L'any 2001 suportà la pèrdua de l'esposa, després de 51 anys de felicitat, de pau i bon exemple, per arribar als 80 anys a "la pròrroga de vida" diu, d'un jubilat en bon estat, treballant discretament

com a arquitecte i sobretot activament en el món cultural, a la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, al Patronat del Col·legi Major Monterols, a l'associació familiar FER, a la germandat de la Mercè i diverses entitats.

A finals de 2014, el dia de Sant Leopold, lliurà el text per publicar els seus records, de tota una plena i llarga vida. Enhorabona!

18 de març de 2015